

שאל אביר ויריד

זמני השבת (ת"א):
 כניסת השבת: 19: 11
 יציאת השבת: 20: 15
 כ"ו אייר תשע"ב
 גיליון מס' 67

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שלבת

מדוע זה קורה דווקא לי?!

תחילתה של פרשת השבוע שלנו, מתארת בפנינו את המנגנון המיוחד, של 'גורם-מול-תוצאה' – מנגנון העוטף אותנו בכל רגע בחיינו היומיומיים.

"אם-בְּחַקְתִּי, תִּלְכוּ; וְאֶת-מִצּוֹתַי תִּשְׁמְרוּ, וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם... וְהִקִּימְתִּי אֶת-בְּרִיתִי, אִתְּכֶם... וְאִם-לֹא תִשְׁמְעוּ, לִי; וְלֹא תַעֲשׂוּ, אֶת-כָּל-הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה... וְסִפְתִּי לְיִסְרָה אֶתְכֶם, שְׁבַע עַל-חַטָּאתֵיכֶם..."

זהו עקרון הבחירה החופשית ביהדות.

נשמה מושלמת

מהי מטרתנו על פני האדמה הזאת? -

לפני שהאדם מגיע אל העולם, הנשמה שלו חיה ב'עולם שכולו נשמות'.

אבל אז הנשמה צריכה לרדת לעולם החומר. מדוע? משום שהנשמה, כשהיא בפני עצמה, איננה ישות מושלמת. בכדי להתעלות, היא צריכה להתנסות בכמה ניסיונות ואתגרים. וישנו קשר הדוק בין כל אירוע, לבין המסר שהוא מכיל בתוכו עבורנו. עלינו מוטל לגלות את הקשר הזה, שבין האירוע לבין המסר, לפעול בהתאם, לצמוח מתוכו ובדרך זו "לתקן" את הטעון תיקון. לפעמים הקשר בין האירוע לבין המסר שמאחוריו איננו כה ברור. ויש שאפילו לא נצליח להבין את המסר. אך לא משנה מהי התוצאה הסופית, תהליך חשבון הנפש הוא תהליך בריא, אשר יביא לצמיחה אישית ולשיפור העצמיות שלנו.

1. כיצד נקראים בפרשתנו: א. עני. ב. ריבית. ג. עירות בלי חומה. ד. קציר חיטים?
תשובה: א. מך. ב. נשך. ג. בתי חצרים. ד. דיש.
2. "אם בחוקותי תלכו". מה רמוז במלה "אם"?
תשובה: רמז לכל הגואלים את ישראל: א. אהרון, משה. ב. אסתר, מרדכי. ג. אליהו, משיח.
3. הסבר את הפסוק: "והשיג לכם דיש את בציר". (רש"י)
תשובה: שיהיה הדיש מרובה ותהיו עסוקים בו עד הבציר.
4. מנין לומד רש"י: "השלום שקול כנגד הכל"?
תשובה: מכך שהפסוק "ונתתי שלום בארץ" כתוב מיד אחרי ברכת השפע בתבואה.
5. "ונתתי את שמיכם כברזל ואת ארצכם נחושה". על מי נאמר: "ברזל ונחושת מנעליך"?
תשובה: משה ברך את אשר (פרשת האת הברכה, דברים ל"ג 26).
6. "והכיתי אתכם שבע על חטאותיכם". על מי נאמר בתנ"ך "לקתה כפליים על חטאותיה"?
תשובה: ירושלים. (במגילת איכה).
7. לאיזה סוג עצים מכוונת הברכה: "עץ השדה יתן פריו"?
תשובה: לעצי סרק.
8. "ורדפו מכם חמישה מאה ומאה מכם רבבה ירדופו"?
 א. מה הקושי ההגיוני בפסוק?
 ב. מה למדים מהפסוק?
תשובה: א. היחס בין 5 ל- 100 הוא 1 ל- 20 ולכן היה צ"ל שמאה ירדפו 2000 ולא רבבה שהיא 10000.
 ב. אינו דומה מעטים העושים את התורה, למרובים העושים את התורה. (רש"י)
9. ידוע שהיין משתבח יותר ככל שהוא מתישן. באיזה פסוק מובטחת ברכה כזו לכל סוגי המאכלים?
תשובה: בפסוק "ואכלתם ישן נושן".
10. בפרשתנו נאמר: "והתהלכתי בתוכם". על מי נאמר: א. את האלוקים התהלך? ב. ויתהלך את האלוקים?
תשובה: א. נח. ב. חנוך.
11. מאיזה פסוק בפרשתנו נלקח שמה של מלחמת – השחרור?
תשובה: "ואולך אתכם קוממיות".

להגביר את עוצמת המסר

קליטת המסר שנשלח אלינו באירועים שונים בחיינו, תלויה במידה בה אנו מחפשים אחריו. רק כאשר אנו מודעים לעובדה, שמאחורי כל אירוע קיים מסר, ישנו סיכוי שגם נצליח לקלוט אותו. אולם, מצד שני, אנחנו גם יכולים לבחור להתעלם לחלוטין מכל המסרים. אך זה לא יגרום לבעיה שלנו להיעלם. להפך. עוצמתו של המסר רק תלך ותגבר. הסימנים שסביבנו מופיעים בגלל סיבה כלשהיא וכל אחד מאתנו חייב להתמודד עמם ולא לברוח מהם.

לפעול כנגד הדחף הראשוני

המטרה של 'האירועים' הללו, להעיר אותנו מהאדישות ומה-'שינה' בה אנו שקועים ולגרום לנו לפעול לזיכוכ הנשמה שלנו. הקב"ה מקפיד לאתגר אותנו רק בדברים, שבאמת יגרמו לנו לצמוח, לאזן ולשנות את התכונה שלנו. כל משמעותן של המצוות היא לפעול כנגד הנטייה הטבעית שלנו. תמיד יהיו לנו קשיים שונים בדרך. אך מה שניתן לשנות, זה את הגישה שלנו כלפיהם. עלינו לנצל את הקשיים הללו ולהפוך אותם לכלי, שיעזור לנו לצמוח ולהתחזק. הרב שרגא סימונס, אש

יום ירושלים הראשון

הציון הראשון של יום שחרור ירושלים נחוג בשנת ה'תשכ"ח, שנה לאחר שחרורה של ירושלים במלחמת ששת הימים. מאבק ציבורי ופוליטי התנהל סביב היוזמה לקיים עצרת חגיגת ליד הכותל המערבי ביום כ"ח באייר תשכ"ח, במטרה להכריז על "יום ירושלים" כחג ממלכתי לדורות.

הרב אונטרמן, הרב הראשי לישראל דאז, היה ממובילי הרעיון לקבוע את כ"ח באייר כיום חג והודיה, רעיון שהיה שנוי במחלוקת מכיוון שהוא חל בעיצומם של ימי ספירת העומר, בהם נהוגים דיני אבלות.

לאחר החלטת הרבנות הראשית לקבוע יום זה כיום הודיה, החלו ראשי המשמרת הצעירה של המפד"ל, זבולון המר, אליעזר שפר ודניאל ורמוס, בארגון אירועים וסיורים באתרי הקרבות בירושלים, ובתכנון עצרת מרכזית ליד הכותל המערבי.

לאור התנגדותם הרבה של השלטון, המוסדות אקדמיים והמשטרה, לקיום העצרת, פנתה המשמרת הצעירה לבג"ץ כדי לקבל את אישורה. בהמלצתו של בית המשפט, הועברה העצרת לתוככי העיר העתיקה בלבד.

בעצרת השתתפו רבבות אנשים ובהם הרב הראשי, הרב משה צבי נריה וח"כ זבולון המר. במהלכה אמר שפר: "תפילתנו ליושב במרומים שייתן תבונה ואומץ לב לשרי הממשלה וליועציה, עוז וגבורה לעם ישראל לשאת בגאון את שלמותה של ירושלים ויום ירושלים כחג לדורות".

באותו יום התחדש היישוב היהודי בעיר העתיקה. וברבות השנים התמסד החג, ובו חוגגים רבבות בתפילות בבתי הכנסת, בתהלוכת דגלים ובעצרת הודיה ליד הכותל המערבי.

אתר ויקיפדיה

זכות הלימוד בעלון מוקדשת להצלחתה של מיכל מורחי בת ר' יוסף הכהן

12. הקב"ה מביטיח להעניש את עוברי מצוותיו "שבע על חטאותיכם", על מי נאמר בתנ"ך ש ק י ב ל ה " כ פ ל י מ ב כ ל חטאותיה"?

תשובה: בישעיהו פרק מ: "נחמו נחמו עמי... דברו על לב ירושלים... כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאותיה".

13. מהי מחלת השחפת בפרשתנו?
תשובה: בשר נפוח. (רש"י)

14. כיצד מתואר בפרשתנו מצב של עצירת גשמים?
תשובה: השמים יהיו כברזל והארץ כנחושת.

15. הקב"ה אומר "והבאתי עליכם חרב נוקמת". היכן מופיע בתורה הביטוי "חרב מתהפכת"?
תשובה: בגירוש האדם מגן – עדן.

16. באיזה אופן מתואר מצב של רעב ומחסור?
תשובה: "ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד והשיבו לחמכם במשקל" (כ"ו, 26).

17. מהם חמנים?
תשובה: פסלים שמעמידים על הגגות בחמה.

18. במה מתבטא מצב של פחד גדול?
תשובה: "ורדף אתכם קול עלה נידף" (כ"ו, 36).

שאלות ותשובות על יום ירושלים

8. "על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים". איזה מלך בנה את חומות ירושלים?
תשובה: "ויבן שלמה את בית ה' ואת חומות ירושלים סביב".

9. לפי חז"ל ב- 70 שמות נקראה ירושלים. ציין 5 מהם.
תשובה: ציון, עיר דוד, עיר הקודש, יפה נוף, קריה נאמנה.

10. איזה מלך בנה מגדלים בירושלים?
תשובה: "ויבן עוזיהו מגדלים בירושלים ויחצוב בורות רבים".

11. מה משמעות השם ירושלים?
תשובה: השם ירושלים מורכב מצירוף שתי מילים: ירו+שלם לפי השמות שקראו לה אברהם, ה' יראה, ומלכי-צדק, שלם.

12. "ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו" א. כיצד מפרשים חז"ל פסוק זה? ב. באיזו תפילה אנו מביעים משאלה כזו?
תשובה: א. שחוברה לה יחדיו = שעושה כל ישראל חברים. ב. בברכת החודש מבקשים שיתקיים: "חברים כל ישראל".

13. שכונה בירושלים נקראת ע"ש פסוק בתורה. מי השכונה ומהו הפסוק?
תשובה: שכונת מאה שערים, הפסוק: "ויזרע יצחק...וימצא בשנה ההיא מאה שערים".

1. אילו אתרים בירושלים קרויים על שם: א. דוד. ב. שאול. ג. משה?
תשובה: א. מגדל דוד, מלון המלך דוד, קבר דוד. ב. שכונת גבעת שאול. ג. השכונות קרית משה, ימין משה זכרון משה (ע"ש משה מונטיפיורי).

2. מי החריב את בהמ"ק: א. הראשון. ב. השני?
תשובה: א. נבוכדנצר. ב. טיטוס.

3. איזה נחל סמוך לעיר העתיקה היה בגבול ירושלים בימי קדם?
תשובה: נחל קידרון.

4. אילו מקומות בירושלים קשורים למספרים: א. 7. ב. 100?
תשובה: שמות שכונות בירושלים: א. נחלת שבעה. ב. מאה שערים.

5. כיצד נקראו השערים בדרום המקדש?
תשובה: שערי חולדה.

6. לפי פרקי אבות פרק ה, משנה ה מתוך 10 ניסים שנעשו במקדש, 2 נעשו בירושלים. מה הם הניסים?
תשובה: לא הזיקו נחש ועקרב ואיש לא אמר צר לי המקום.

7. "עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים" א. כמה שערים לירושלים? ב. מה שמותם?
תשובה: א. 7 שערים. ב. שער הפרחים, שער האריות, שער האשפות, שער שכם, שער יפו, שער ציון ושער הרחמים.